

Pustni čas se v Cerknem začne že prvo nedeljo po novem letu

Prostovoljno delo članov društva Laufarija Cerkno je skozi desetletja omogočilo ohranjanje in razvoj pustne šege, ki bo v Cerknem tudi letos spet oživila.

 Lucija Kavčič | Tadej Lipušček, Laufarija Cerkno

Letos mineva 70 let od ponovne obuditve pustne šege laufarija, je sporočilo društvo Laufarija Cerkno, ki poleg tradicionalnih sprevodov, branja obtožnice in eksekucije Pusta ob tem jubileju pripravlja še dodaten program.

Domači obiskovalci in tisti od drugod bodo lahko spoznali, kako nastajajo laufarske larfe oziroma naličja, kot jih izdelujeta Vid Prezelj in Marjan Rejc. Posebnost programa, ki ga za letos pripravlja društvo Laufarija Cerkno, je začasno gostovanje najstarejše larfe »Ta star« iz leta 1938, ki jo hranijo v Slovenskem etnografskem muzeju, tokrat pa bo na ogled v Cerkljanskem muzeju. Milojka Magajne, vodja Cerkljanskega muzeja, v katerem je stalna razstava Laufarija, je ob tem povedala, da Cerkljanska laufarija velja za enega najprepoznavnejših izrazov lokalne identitete in je pravo »srce Cerkljanske«. Povedala je še, da je bila Cerkljanska laufarija leta 2014 razglašena za nesnovno kulturno dediščino državnega pomena, s čimer ji je bila priznana izjemna vrednost in hkrati naložena odgovornost, da se ohranja v svoji izvirnosti in ostaja del živega kulturnega prostora. »Pri ohranjanju pa ima ključno vlogo prav društvo Laufarija Cerkno, ki skrbi za prenos znanja in kontinuiteto obreda,« je dejala Milojka Magajne.

Srce Cerkljanske

V Cerkljanskem muzeju bo na ogled tudi fotografska razstava Tineta Venka, ki je ob jubileju posnel dokumentarni film »Laufarija, srce Cerkljanske«. Film, ki je avtorjevo diplomsko delo, ki je nastajalo med lansko izvedbo laufarije, bo premierno prikazan 6. februarja v prostorih Osnovne šole Cerkno. V ospredju filma, kjer je posneto vse potrebno, da se ta tradicija ohranja in prenaša iz roda v rod, so procesi nastajanja pustnih likov: šivanje Pusta, Ta smrekovega in Ta bršljanovega. Posnete so osebne pripovedi članov preteklih in sedanjih generacij, ki s svojim pričevanjem osvetlujejo pomen in vrednost laufarije, v film pa so vkomponirani tudi arhivski posnetki iz različnih obdobj te tradicije, ki orisujejo njen zgodovinski razvoj. Avtor

Laufarska družina šteje 25 likov in 26 mask; en lik ima dva maski.

dokumentarnega filma Tine Venko zadnji dve leti skrbi tudi za fotografiranje vseh obredov laufarije.

Starodavni običaj

Laufarija v Cerknem je sicer pustni običaj, ki izhaja še iz poganskih obredov, piše na spletni strani društva. Zaradi različnih vzrokov je običaj zamrl pred začetkom prve svetovne vojne, nato pa so ga leta 1955 domači fantje na pobudo domačina Petra Breliha in pod strokovnim vodstvom dr. Nika Kureta na podlagi ustnega izročila začeli oživljati.

Zanimivo je, da se pustni čas v Cerknem začne že prvo nedeljo po novem letu, ko se po maši na ulicah Cerknega prikaže prvi laufar. Drugo nedeljo prideta dva ali trije in tako vsako nedeljo več in več, vse do debele, pustne nedelje. K običaju sodi tudi predpustno koledovanje po Cerknem in bližnjih vaseh. Laufarji radodarnemu gospodarju zaželiyo dobro letino, zdravja v hiši in v hlevu, predvsem pa »de bla ripa bel debiela«. Laufarska družina šteje 25 likov in 26 mask; en lik ima dva maski. Vsak laufar nosi »larfo« – masko, ki je, razen ene, izrezljana iz lipovega lesa. Obleke posameznih likov so narejene za vsak lik posebej, za tri laufarje pa se obleka sešije vsako leto na novo.